

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

PUBLISKOJAMĀ VERSIJA

L Ē M U M S Rīgā

Nr. E02-52

(Prot. Nr.36, 5.§)

2006. gada 31. maijā

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. p/06/05/1

Par Konkurences likuma 15. panta otrās daļas
iespējamo pārkāpumu SIA „Neste Latvija” darbībās

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 1. punktu, 22. panta 2. punktu, 24. pantu 11.01.2006. nolēma ierosināt lietu par Konkurences likuma 15. panta otrās daļas iespējamo pārkāpumu SIA „Neste Latvija” (turpmāk - Neste) darbībās.

Izvērtējot tās rīcībā esošo un papildus no Valsts ieņēmumu dienesta iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences padome 29.11.2005. saņēma Neste ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) par nekustamā un kustamā īpašuma iegūšanu no SIA „Trest Oil Co” (turpmāk – Trest), kas netika uzskatīts par pilnīgu saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos”. Starp Neste un Trest 18.02.2005. tika noslēgts Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru (**).

Atbilstoši Pirkuma līguma 4.2. punktā noteiktajam (**). Ziņojumam pievienots 07.04.2005. Neste un Trest pārstāvju parakstītais „Nekustamā un kustamā īpašuma, kas atrodas Jēkabpilī, Rīgas ielā 247 nodošanas un pieņemšanas akts”, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz 18.02.2005. noslēgto

Pirkuma līgumu, (**). Tādējādi Trest kustamais un nekustamais īpašums Neste tika nodots 07.04.2005., kas arī uzskatāma par apvienošanās dienu.

2. Izvērtējot paziņoto apvienošanas lietas Nr. 1583/05/05/3 ietvaros no Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Konkurences padome 21.12.2005. saņēma VID 19.12.2005. vēstuli Nr.13.1.2/34386, kurā norādīts, ka Trest (Nr.40003181381) VID licencēšanas komisija nav izsniegusi speciālo atļauju (licenci) naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai. Minētās VID vēstules pielikumā norādītajā komersantu sarakstā, kuriem ir spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai Jēkabpilī un Jēkabpils rajonā, norādīts, ka Jēkabpilī, Rīgas ielā 247 degvielas mazumtirdzniecību veikusi SIA „Darzbet”, kura atbilstoši licencei darbību uzsākusi 24.07.2003., darbību pārtraukusi 19.04.2005., savukārt Neste minētajā degvielas uzpildes stacijā atbilstoši licencei Nr.90001975298 darbību uzsākusi 02.08.2005., atbilstoši Ziņojumā norādītajam – 04.08.2005.

3. Konkurences likuma 15. panta otrā daļa nosaka, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, ziņojumu par apvienošanas Konkurences padomē iesniedz pirms apvienošanās. Neste, noslēdzot Pirkuma līgumu ar Trest par zemes gabala Jēkabpilī, Rīgas ielā 247 un degvielas uzpildes stacijas, kas atrodas uz šī zemes gabala, pirkšanu, faktiski ieguva Trest aktīvus, kas saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu ir vērtējama kā apvienošanās. Saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanas” 2. punktu ziņojumu par Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktā noteikto apvienošanas iesniedz tirgus dalībnieki, kas iegūst tiesības izmantot cita tirgus dalībnieka aktīvus. Tātad pienākums iesniegt ziņojumu par apvienošanas šajā gadījumā ir Neste.

Pilns ziņojums par apvienošanas tika iesniegts 01.02.2006. Tādējādi Neste nav izpildījusi Konkurences likuma 15. panta otrajā daļā noteikto prasību iesniegt ziņojumu pirms apvienošanās.

4. Konkurences likuma 17.panta pirmā daļa nosaka, ka, „ja ziņojums nav iesniegts šajā likumā noteiktajos gadījumos, Konkurences padome var pieņemt lēmumu par naudas soda uzlikšanu jaunajam tirgus dalībniekam vai izšķirošās ietekmes ieguvējam līdz 1000 latiem par katru dienu, skaitot no dienas, kad ziņojumu vajadzēja iesniegt. Minētie līdzekļi ieskaitāmi valsts pamatbudžetā”. Nosakot naudas soda apmēru par ziņojuma neiesniegšanu pirms apvienošanās, Konkurences padome izvērtē konkrētās lietas apstākļus,

Neste argumentus, administratīvā akta izdošanas samērīguma un lietderības apsvērumus.

4.1. Neste pārstāvja 23.03.2006. vēstulē Nr.01-170/2006 ir norādīts, ka Konkurences padome pieprasījusi informāciju, kas nav jāsniedz saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr.897. Tādējādi ir pārbaudāms, vai Neste bija iesniegusi pilnīgu informāciju jau pirms 01.02.2006. un vai par pilnīga ziņojuma iesniegšanas dienu attiecīgi pamatoti ir atzīts 01.02.2006. Izvērtējot Konkurences padomes 31.05.2006. lēmumā Nr.51 lietā Nr.1583/05/05/3 konstatēto un šīs lietas materiālus, Konkurences padome konstatē, ka 01.02.2006. ir atzīts par ziņojuma pilnīgas iesniegšanas dienu, jo Neste līdz 01.02.2006. nebija iesniegusi to informāciju, ko saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr.897 tai bija pienākums iesniegt Konkurences padomei.

4.2. Neste pārstāvis 23.03.2006. vēstulē Nr.01-170/2006 ir norādījis, ka „SIA „Neste Latvija” 29.11.2005 Konkurences padomē iesniegtajā ziņojumā par nekustamā īpašuma iegūšanu no SIA „Trest Oil Co” (turpmāk tekstā – Ziņojums) ir detalizēti norādīti iemesli, kāpēc minētais ziņojums netika iesniegts pirms attiecīgā īpašuma iegūšanas”. Neste paskaidrojumā par novēlotu ziņojuma iesniegšanu ir norādīts, ka „Ziņojums par minēto darījumu netika iesniegts Konkurences padomei pirms minētā darījuma īstenošanas sekojošu iemeslu dēļ: (...) Neste interpretēja Konkurences likuma 15.panta 1.daļas 3.punktu, uzskatot, ka teksts: „...*tāds stāvoklis, kad viens (...) viens (...) tirgus dalībnieks iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot (...)*” izprotams Eiropas Kopienu konkurences tiesību kontekstā un piemērojams līdzīgi regulas 4064/89, kas aizstāta ar padomes 20.01.2004 regulu 139/2004 (Regula 139/2004) par tirgus dalībnieku apvienošanās kontroli”.

Termins „aktīvi” ir lietots Padomes 2004.gada 20.janvāra regulā Nr.139/2004 par apvienošanas kontroli starp uzņēmumiem, kura aizstāja Padomes regulu Nr.4064/89 par apvienošanās kontroli starp uzņēmumiem. Eiropas Komisijas paziņojumā par apvienošanās jēdzienu Padomes regulā Nr.4064/98 par apvienošanās kontroli starp uzņēmumiem¹ 11.punktā lietotais termins „aktīvi” ir attiecināts arī attiecībā uz jebkurām uzņēmumam piederošām lietām (arī bezķermeniskām lietām – licencēm, preču zīmēm), kas veido saimniecisko darbības vienību (*business*) un uz ko skaidri var tikt attiecināts apgrozījums. Neste tāpat paskaidrojumos ir norādījusi, ka „saskaņā

---

¹ „Commission notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings”, Official Journal (OJ) 02.03.1998. C 66, http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/co406489_en.pdf.

ar minēto Eiropas Komisijas paziņojumu noteicošais faktors ir tas, vai konkrētie aktīvi rada noteiktu apgrozījumu”.

Neste, izvērtējot Eiropas Komisijas pieņemtos lēmumus lietās Nr.IV/M.286 (Zurich/MMI), Nr.IV/M.409 (ABB/Renault Automation), Nr.IV/M.3294 (ExxonMobil/BEB), ir secinājusi, ka „visos minētajos lēmumos iegūstošais uzņēmums ieguva pietiekamu daļu aktīviem, lai tam būtu kontroles iespēja attiecībā uz šo uzņēmējdarbības daļu” un ka, „salīdzinot šajā Ziņojumā aprakstīto Neste un Trest Darījumu ar iepriekš aprakstītajām lietām, jāsecina, ka Neste nav ieguvusi kontroli pār Trest degvielas mazumtirdzniecības tīklu un pat ne par būtisku daļu no aktīviem, ko Trest izmanto šī degvielas mazumtirdzniecības tīkla darbības nodrošināšanai”. Konkurences padome uzskata par nepamatotiem Neste izdarītos secinājumus, jo minētajos EK lēmumos ir norādīts aktīvu kopums, kas tiek iegūts konkrētajā gadījumā. Un no Eiropas Komisijas (EK) prakses apvienošanās lietās neizriet, ka aktīvu iegūšana ir paziņojuma tikai tad, kad tiek iegūta būtiska cita uzņēmuma aktīvu daļa kvantitatīvā nozīmē.

Arī Eiropas Savienības dalībvalstu konkurences iestāžu prakse nenorāda uz šādu pieeju.

Visbiežāk dalībvalstu konkurences likumdošanā aktīvu iegūšana kā atsevišķs apvienošanās veids tiek izteikts, to formulējot kā 1) cita uzņēmuma aktīvu (*assets*) vai to daļas iegūšanu vai arī 2) visa uzņēmuma (*undertaking*) vai tā daļas iegūšanu.

Piemēram, Lietuvas Konkurences likuma (*Law on Competition*)² 3.pantā ir noteikts, ka par apvienošanos ir uzskatāma cita uzņēmuma visu vai daļas aktīvu iegūšana. Somijas Konkurences likuma (*Act on Competition Restrictions*)³ 11.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka par apvienošanos ir uzskatāma arī cita uzņēmuma saimnieciskās darbības vienības daļas iegūšana („*acquisition of the entire business operations or a part thereof of a business undertaking*”). Igaunijas Konkurences likuma (*Competition Act*) 19.paragrāfa piektā daļā ir noteikts, ka par apvienošanos ir uzskatāma kontroles iegūšana pār visu cita uzņēmumu vai tā daļu.

Piemēram, Vācijas Konkurences likuma⁴ 37. paragrāfa pirmās daļas 1.punktā ir tieši noteikts, ka par apvienošanos ir uzskatāma visu vai būtiskas daļas cita uzņēmuma aktīvu iegūšana. Atbilstoši Vācijas konkurences iestādes (*Bundeskartellamt*) dotajai interpretācijai⁵ par būtisku uzņēmuma aktīvu ir uzskatāmi ne tikai tie aktīvi, kas veido būtisku daļu no pārdevēja kopējiem aktīviem kvantitatīvā nozīmē. Aktīvu daļa ir būtiska vienmēr, kad tā ir

² <http://www.konkuren.lt/english/merger/legislation.htm>.

³ <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/english.cgi?luku=merger-control&sivu=merger-control>.

⁴ Act against Restraints of Competition,

<http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/CompetitionAct/CompAct.shtml?navid=9>.

⁵ Information leaflet on the German control of concentrations, 2005, 13.lp.

<http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/CompetitionAct/CompAct.shtml?navid=9>.

svarīga pati par sevi, ņemot vērā konkrētā tirgus apstākļus, un kad tā var tikt nodalīta kā atsevišķa vienība no pārējiem aktīviem. Piemēram, par tādiem aktīviem var tikt uzskatīta mazumtirdzniecības tīkla operatora atsevišķa tirdzniecības vieta, industriālo šujmašīnu ražotne mašīnbūves uzņēmumā, preču zīme vai laikraksta izdošanas tiesības.

Lielbritānijas konkurences iestāde (Office of Fair Trading - OFT) ir sniegusi skaidrojumu⁶ termina „uzņēmums” (*enterprise*) interpretācijai, ar ko tiek saprasta ne tikai juridiski nodalīta vienība (*separate legal entity*), bet arī jebkuras saimnieciskās darbības (*business activities*) vai to daļa, t.sk., aktīvi. Atbilstoši OFT sniegtajam skaidrojumam arī tikai ķermeniski aktīvi (*physical assets*) var tikt uzskatīti par uzņēmumu, piemēram, gadījumā, kad nodotās iekārtas (*facilities*) vai atrašanās vieta (*site*) dod iespēju turpināt saimniecisko darbību. Kā izriet no OFT sniegtā skaidrojuma, tad par uzņēmumu var tikt uzskatīti arī bezķermeniski aktīvi (*intangible assets*), ja var identificēt apgrozījumu, kas tieši saistāms ar nododamiem aktīviem.

2004.gada 1.maijā stājās spēkā Konkurences likuma grozījumi, ar kuriem Konkurences likuma 15.panta pirmā daļa tika izteikta jaunā redakcijā. Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka „tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (...) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punkts nosaka, ka „ziņojumu par Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto apvienošanos iesniedz fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme uz vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai tirgus dalībnieki, kas iegūst izšķirošu ietekmi vai cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus), vai tiesības tos izmantot, ja aktīvu iegūšana palielina to ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū”, bet šo noteikumu 12.punkts nosaka, ka, „ja apvienošanās notiek saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu, iegūstot cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot, apgrozījumu aprēķina, summējot ieguvēja neto apgrozījumu un to neto apgrozījumu, kas iegūts no šo aktīvu izmantošanas saimnieciskajā darbībā”.

Termins „aktīvi” citos normatīvajos aktos (piemēram, likumā „Par uzņēmumu gada pārskatiem”) ir lietots kā komersanta bilancē esošo vērtību raksturojošs lielums (kopā ar saistībām). Šāds termins ir lietots arī likumā

---

⁶ „„Mergers - substantive assessment guidance”, 2003, 8.lp.
<http://www.offt.gov.uk/Business/Mergers+EA02/publications.htm>.

„Par uzņēmuma ienākuma nodokli” 1.panta 16.punktā, definējot apvienošanas attiecīgā likuma izpratnē.

Neste savos paskaidrojumos nepamatoti norāda, ka „burtiski tulkojot Konkurences likuma 15.panta 1.daļas 3.punktu izveidojas tiesiski absurda situācija, ka Neste ir faktiski jāpaziņo Konkurences padomei jebkurš savs saimnieciskais līgums, piemēram, līgums ar Neste pašreizējā ofisa telpu izmantotāju (citu tirgus dalībnieku), jo Neste iegūst tiesības izmantot cita tirgus dalībnieka aktīvus. (..) Tā šo sarakstu var turpināt līdz Neste pirkumiem biroja vajadzībām, automašīnu pirkumiem, iekārtu nomām u.tml.”

No Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punktā un 12.punktā noteiktā tieši izriet, ka jāpaziņo ir gadījumos, kad tiek iegūti aktīvi, kuriem iepriekš ir bijis apgrozījums un kuri ir izmantoti saimnieciskā darbībā, kas ļauj noteikt to, vai tirgus daļa ir palielinājusies. Par apvienošanām Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas izpratnē nav uzskatāmas vienošanās, kuras ir saistītas ar „ikdienas” preču (pakalpojumu) pirkšanu kā savām vajadzībām, tā arī tālākai pārdošanai. Minētie darījumi var tikt izvērtēti saskaņā ar Konkurences likuma 11.pantu, ja tie satur aizliegtas vienošanās pazīmes.

Tomēr par apvienošanas Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē ir uzskatāma cita konkurenta visu preču krājumu vai lielākās to daļas pārpirkšana, kas parasti tiek īstenota gadījumos, ja viens tirgus dalībnieks beidz savu saimniecisko darbību vispār vai konkrētajā tirgū, jo šāds darījums nav uzskatāms par „ikdienas” preču (pakalpojumu) pirkumu.

Kad izpildās Konkurences likuma 15.panta otrajā daļas 1.vai 2.punktā noteiktais, ņemot vērā Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punktā un 12.punktā noteikto, apvienošanās ziņojums par aktīvu iegūšanu ir jāiesniedz, ja izpildās visi zemāk minētie kritēriji:

(a) attiecīgie aktīvi iepriekš ir izmantoti cita tirgus dalībnieka saimnieciskā darbībā (arī, ja kādu laiku nav tikuši izmantoti – piemēram, sakarā ar komersanta likvidāciju);

(b) ja tiek iegūta daļa no cita tirgus dalībnieka aktīviem, tad aktīvu daļai jāveido atsevišķu nodalāmu saimnieciskās darbības vienību, uz kuru var attiecināt noteiktu apgrozījumu. T.i., aktīviem ir identificējama materiāla vērtība un tie nodrošināja pārdevējam noteiktu un regulāru apgrozījumu. Attiecīgi ieguvējs iegūstot tos, iegūst iespēju palielināt savu apgrozījumu uz aktīvu rēķina;

(c) aktīvi palielina tirgus dalībnieka tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū. Tādējādi, ja tirgus dalībnieks jau darbojas konkrētajā tirgū vai arī augšupējā vai lejupējā, vai arī tajā pašā konkrētās preces, bet citā konkrētā ģeogrāfiskajā tirgū Latvijas teritorijā (t.i., ja konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir šaurāks par Latvijas teritoriju), ir pamatoti uzskatāms, ka aktīvu iegūšana palielina ieguvēja tirgus daļu konkrētajā tirgū, kurā tas jau darbojas.

Tādējādi ir secināms, ka Konkurences likumā un Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 lietotais termins „aktīvi” ir pietiekami skaidrs, un Neste nevarēja nezināt par to, ka konkrētajā gadījumā aktīvu iegūšana ir atzīstama par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, un pirms apvienošanās ir jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

Tādējādi Neste nebija tiesiska pamata, un no iestādes iepriekšējas rīcības arī neizrietēja faktiskais pamats paļauties, ka saistībā ar konkrēto apvienošanos ziņojums Konkurences padomē nebūtu jāiesniedz.

4.3. Neste pārstāvis 04.01.2006. vēstulē Nr.01-6/2006 ir norādījis, ka „iesniedzot savu ziņojumu par apvienošanos, Neste nezināja un nevarēja zināt par naudas soda piemērošanas praksi. Līdz ar to Neste, vadoties pēc Administratīvā procesa likuma 10.panta noteiktā tiesiskās paļāvības principa uzskatīja, ka soda naudas aprēķināšana par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu un ziņojuma novēlotu iesniegšanu tiks veikta līdz datumam, kad pirmais Ziņojums iesniegts Konkurences padomē. Attiecīgi Neste soda naudas aprēķināšanas gadījumā lūdz Konkurences padomi to aprēķināt līdz 29.11.2005.”

„Lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā: pirmkārt, vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums), otrkārt, vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās, treškārt, vai attiecīgās personas paļāvība ir aizsardzības vērtā.”⁷

Pirmkārt, ir izvērtējami, vai bija iestādes rīcība, uz kuru Neste paļāvās. Konkurences padome 13.02.2004. lietā Nr.p/03/07/21 un 26.10.2005. lietā Nr.p/05/05/4 ir pieņēmusi lēmumus par Konkurences likuma 15.panta otrās daļas pārkāpumu tirgus dalībnieku darbībās, nepaziņojot tirgus dalībnieku apvienošanos, kura bija jāpaziņo. Minētās lietās Konkurences padome pārkāpuma termiņu ir aprēķinājusi līdz dienai, kad tika iesniegta pirmā informācija Konkurences padomē, neatkarīgi no tā, vai apvienošanās ziņojums bija pilnīgs vai nepilnīgs.

Otrkārt, izvērtējams, vai Neste, iesniedzot nepilnīgu ziņojumu par apvienošanos, paļāvās, ka naudas sods tiks aprēķināts līdz 29.11.2005. No Neste iepriekš sniegtās informācijas ir secināms, ka tā ir paļāvusies uz to, ka apvienošanās vispār nav paziņojama. Minētos argumentus ir minējusi arī, iesniedzot ziņojumu par apvienošanos. Tāpat iesniedzot ziņojumu Neste ir atsaukusies arī uz to, ka tā paļāvās uz iepriekš minētajiem Konkurences padomes lēmumiem. Konkurences padomei nav pamata apšaubīt, ka Neste, iesniedzot ziņojumu, paļāvās, ka pārkāpuma termiņš tiks aprēķināts, ņemot vērā iepriekš minēto praksi.

---

⁷ Laviņš A., Kramaņa I. „Daži aspekti tiesiskās paļāvības principa izpratnē”, „Latvijas Vēstnesis” Jurista vārds 11.10.2005. Nr.38 (393).

Treškārt, izvērtējams vai aizsardzības piešķiršana Neste „būtu neadekvāta vai novestu pie negatīvām sekām”⁸.

Kā konstatēts šī lēmuma 4.2.punktā Neste nebija tiesiska pamata paļauties uz to, ka konkrētā apvienošanās nav uzskatāma par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

Konkurences likuma 16.panta pirmā daļa nosaka, ka Konkurences padome izskata apvienošanos, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums. Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 un to pielikumā ir noteikts, kuriem apvienošanās dalībniekiem ir pienākums iesniegt ziņojumu un kādu informāciju ziņojuma iesniedzējam ir jāiesniedz. Minētais ir tieši noregulēts ar mērķi, lai tirgus dalībniekiem būtu zināms, kuram ir pienākums iesniegt ziņojumu un kādu informāciju ziņojuma iesniedzējam (vai iesniedzējiem) ir pienākums ietvert apvienošanās ziņojumā. Tikai tad, ja ziņojumā ir sniegta pilnīga informācija, Konkurences padomei ir iespēja izvērtēt paziņoto apvienošanos.

Konkurences likuma 16.panta pirmajā daļā ietvertās normas mērķis ir nodrošināt to, ka apvienošanās dalībnieki iesniedz Konkurences padomei visu to rīcībā esošo informāciju, kā arī gadījumos, kad ziņojumu ir pienākums iesniegt izšķirošās ietekmes (vai aktīvu) ieguvējam, no normatīvā regulējuma izriet tas, ka, slēdzot apvienošanās darījumu, izšķirošās ietekmes (vai aktīvu) ieguvējam ir pienākums iegūt apvienošanās ziņojumā sniedzamo saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 prasīto informāciju no cita apvienošanās dalībnieka.

Tādējādi Neste bija zināms, ka saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu, Konkurences padome uzsāk izvērtēt, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums. Nestei bija jāzin, ka Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 noteikto informāciju ir pienākums sniegt Neste. Ja apvienošanās jau ir notikusi un par to nav paziņots, tirgus dalībniekam saglabājas pienākums iesniegt pilnīgu ziņojumu.

Konkurences padomei, nenosakot, ka apvienošanās ir uzskatāma par paziņotu, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums, un ka pārkāpuma termiņš tikai tad tiek pārtraukts, rodas situācija, ka, sniedzot jebkādu (arī nepilnīgu) informāciju par apvienošanos, tiek pārtraukts pārkāpuma termiņa tecējums. Ņemot vērā minēto, par pārkāpuma termiņa aprēķināšanas izbeigšanas datumu pamatoti būtu uzskatāms pilnīga ziņojuma iesniegšanas datums.

Nenosakot par pārkāpuma termiņa beigu datumu pilnīgu ziņojuma iesniegšanas datumu, tiek atzīts tas, ka tirgus dalībniekam, kas ir pārkāpis Konkurences likuma 15.panta otro daļu, nav pienākuma sniegt visu Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 prasīto informāciju, un šāda neatļautas apvienošanās izvērtēšana, ko tieši nepieciešams veikt pēc iespējas ātrāk, var tikt nepamatoti kavēta.

---

⁸ Turpat.

Konkurences padomes ieskatā, pastāvot pamatotiem apstākļiem, praksi ne tikai ir tiesības, bet ir pienākums mainīt. Par minēto Konkurences padome ir lēmusi jau iepriekšējās lietās – 25.11.2005. lēmumā par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu lietā Nr.p/05/06/14 sabiedrības „NP Confectionary AB” darbībās un 15.03.2006. lēmumā par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu lietā Nr.p/05/06/18 sabiedrības „Kronospan Holdings Limited” darbībās. Minētie lēmumi ir stājušies spēkā un kļuvuši neapstrīdami.

Tādējādi tiesiskās aizsardzības piešķiršana uz to, ka Konkurences likuma 15.panta otrās daļas pārkāpums konkrētā gadījumā ir konstatējams tikai līdz 29.11.2005., ir gan neadekvāta, gan var radīt negatīvas sekas.

Naudas soda apmērs (tā samazinājums) par laika periodu no nepilnīga ziņojuma iesniegšanas līdz pilnīga ziņojuma iesniegšanai ir nosakāms, izvērtējot apvienošanās ziņojuma iesniedzēja rīcību un ar to saistītos objektīvos apstākļus nepilnīga ziņojuma iesniegšanai.

4.4. Administratīvā akta izdošana par naudas soda piemērošanu konkrētā gadījumā ir nepieciešama, lai sasniegtu leģitīmu mērķi, un piemērota attiecīgā mērķa sasniegšanai, un attiecīgo mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas mazāk ierobežo pārkāpēju. Sabiedrības intereses ir, lai nodrošinātu, ka tirgus dalībnieku apvienošanās tiek paziņotas pirms darījuma pabeigšanas, lai būtu iespējams veikt efektīvu kontroli pār apvienošanās procesiem tirgū, kā arī tādējādi varētu savlaicīgi novērst apvienošanās negatīvo ietekmi uz konkurenci tirgū. Konkurences likuma 17.panta pirmajā daļā noteiktā soda mērķis ir sodīt pārkāpēju un apturēt izdarīto pārkāpumu, un turpmāk atturēt pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas. Konkurences padome ņem vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Šajā lietā ir izvērtējams, vai ir samērīgi Neste par laika periodu no 2005.gada 6.aprīļa, kad Neste bija jāpaziņo par aktīvu iegūšanu, līdz 2005.gada 1.augustam piemērot tikpat lielu naudas sodu, cik par laika periodu no 2005.gada 2.augusta, kad Neste ieguva licenci saimnieciskās darbības veikšanai degvielas uzpildes stacijā Jēkabpilī, Rīgas ielā 247, līdz 2005.gada 28.novembrim. Konkurences padome uzskata, ka par laika periodu no 2005.gada 7.aprīļa līdz 2005.gada 1.augustam naudas sodu ir pamatoti noteikt mazākā apmērā, jo faktiski minētā laika periodā Neste saimniecisko darbību degvielas uzpildes stacijā Jēkabpilī, Rīgas ielā 247 nebija iespējas veikt.

Šajā lietā tāpat ir izvērtējams, vai pastāv apstākļi, kas atzīstami par mīkstinošiem Neste atbildībai par to, ka pilnīga informācija netika sniegta uz 2005.gada 29.novembri un tādējādi par pamatu, lai piemērotu samērīgi

mazāku naudas sodu par laika periodu no 2005.gada 29.novembra līdz 2006.gada 31.janvārim.

Neste rīcībā nebija informācijas par Trest aktīviem. Kaut arī minēto informāciju iegūt no aktīvu pārdevēja ir ziņojuma iesniedzēja pienākums, konkrētā gadījumā, ņemot vērā, ka ir acīmredzami, ka šāda informācija nebija Neste rīcībā, bet Neste sadarbojās ar Konkurences padomi, lai iegūtu nepieciešamo informāciju no Trest, kā arī to, ka konkrētā gadījumā informācija par apgrozījumu no aktīviem bija SIA „Darzbet”, kas iepriekš izmantoja šos Trest aktīvus saimnieciskā darbībā, kā arī, veidojot turpmāko praksi šādās lietās, Konkurences padome uzskata par pamatotu un samērīgu konkrētā lietā samazināt naudas sodu par laika periodu no 2005.gada 29.novembra līdz 2006.gada 31.janvārim. Konkurences padome uzskata, ka konkrētā gadījumā nav iespēja pilnībā atbrīvot Neste no naudas soda, jo vienlaikus netika sniegta informācija, kurai tomēr bija jābūt Neste rīcībā.

4.5. Ņemot vērā iepriekš konstatētos tiesiskos un faktiskos apstākļus, izvērtējot Administratīvā procesa likuma 66.pantā minētos lietderības apsvērumus, Konkurences padome secina, ka par laika periodu no 2005.gada 7.aprīļa līdz 2005.gada 1.augustam, kas kopā sastāda 117 dienas, nosakāms naudas sods 50 (piecdesmit) latu apmērā par katru dienu, no 2005.gada 2.augusta līdz 2005.gada 28.novembrim, kas kopā sastāda 119 dienas, ir nosakāms 100 (simts) latu apmērā par katru dienu, bet par laika periodu no 2005.gada 29.novembra līdz 2006.gada 31.janvārim, kas kopā sastāda 64 dienas, naudas sods ir nosakāms 10 (desmit) latu apmērā par katru dienu.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 6. panta pirmās daļas 4. punktu, 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 15. pantu, 16. pantu, 17. panta pirmo daļu un Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” 2. punktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt, ka, neiesniedzot ziņojumu pirms apvienošanās, kas notika 2005. gada 7. aprīlī, SIA “Neste Latvija” ir pārkāpusi Konkurences likuma 15. panta otro daļu.

2. Uzlikt SIA „Neste Latvija” kā tiesību ieguvējam izmantot cita tirgus dalībnieka - SIA „Trest Oil Co” - aktīvus naudas sodu LVL 18 390 (astoņpadsmit tūkstoši trīs simti deviņdesmit lati) apmērā.

3. Uzlikt SIA „Neste Latvija” pienākumu 45 dienu laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē reģ. Nr.

90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, kods TREL22) šī lēmuma nolemjošās daļas 2. punktā uzlikto naudas sodu.

4. Uzlikt SIA „Neste Latvija” pienākumu mēneša laikā pēc 3. punktā minētā termiņa paziņot Konkurences padomei par uzlikto pienākumu izpildi.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme

(**) – ierobežotas pieejamības informācija